

Óbudai Egyetem <i>Alba Regia Műszaki Kar</i>		Geoinformatikai Intézet	
Tantárgy neve és kódja: Fizika, AGIF10AFLD		Kreditérték: 4	
Levelező tagozat		2016/2017. tanév	
2. félév			
Szakok, melyeken a tárgyat oktatják: Földmérő és földrendező mérnök B.Sc.			
Tantárgyfelelős oktató:	Dr. Orosz Gábor Tamás	Oktatók:	Dr. Orosz Gábor Tamás
Előtanulmányi feltételek:	Matematika I (AGBLTMAT1A)		
Féléves óraszámok:	Előadás: 12	Tantermi gyak.: 0	Laborgyakorlat: 0
Számonkérés módja:	Vizsga		
A tananyag			
<i>Oktatási cél:</i> <i>A Hallgatóság a kurzusban elsajátítja az alapvető fizikai ismereteket és gondolkodásmódot a mechanika, a hőtan, az elektromosság, az optika és szilárdtest fizika tárgy körében. A klasszikus fizika törzsanyagán kívül a kurzus ízelítőt ad a speciális relativitáselmélet, a kvantum fizika és a nanotechnológia köréből is. A tárgy előadásokból és számolási gyakorlatokból áll. Az elméleti rész összefoglalja tartalmi ismereteket, számolási példákat, valamint kísérleti példákat mutat be. A hallgató képes lesz a fizikai folyamatok, kísérletek értelmezésére, magyarázatára, a tananyaghoz kapcsolódó számolási gyakorlatok elvégzésére.</i>			
<i>Tematika (2017. februártól visszavonásig):</i>			
Témakör			Óraszám
<p>Mechanika. Anyagi pont kinematikája és dinamikája. Munka, teljesítmény, munkatétel. Pontrendszerek mechanikája. Merev testek mozgása. Mozdó vonatkoztatási rendszerek. A rezgőmozgás jellemzői. A hullámmozgás jellemzői, hangtani alapfogalmak. Folyadékok és gázok mechanikája. Az optika elemei. Fermat-elv. Hullámoptika. Termodinamika. Termodinamikai alapfogalmak. I. főtétel. Körfolyamatok. II. főtétel. Eloszlásfüggvények és a hőtani fogalmak értelmezése a klasszikus statisztika alapján. Hőterjedés. A speciális relativitáselmélet elemei. Töltött részecskék mozgása elektromágneses mezőben. A klasszikus fogalomrendszer határai. Fotoeffektus. Compton-effektus. Részecskék kettős természete. Az atom felépítésének klasszikus elméletei. A kvantummechanika elemei. Heisenberg-féle határozatlansági reláció, Schrödinger-egyenlet. Kondenzált anyagok fizikája. Fémek villamos vezetése. Szilárdtestek sávmélete. Fermi-Dirac statisztika elemei. Érintkezési és termoelektromos jelenségek. Mágneses tulajdonságok. Folyadékkristályok. Szupravezetés. Lumineszcencia. Lézerek. Magfizika. Az atommag mérete, tömege, sűrűsége, összetétele. Tömegdefektus. Magerők. Magmodellek. Radioaktivitás. Bomlási folyamatok. Maghasadás. Magfúzió. Részecskefizika. Dirac lyukelmélete. Alapvető kölcsönhatások.</p>			
Előadások:			
1, Bevezetés	<p>A követelményrendszer ismertetése A fizika tárgya és módszere Az SI mértékrendszer Vonatkoztatási és koordinátarendszerek Vektorok</p> <p>Matematikai alapok Vektoralgebra. Vektoriális, skaláris és vegyes szorzat. Függvények, egyenletek, trigonometriai összefüggések. A differenciál- és integrálszámítás elemei. Közönséges differenciál egyenletek.</p> <p>Az anyagi pont kinematikája (8-19. o.) a mozgások leírása három dimenzióban, út, elmozdulás, sebesség és gyorsulás, a szuperpozíció elve Az anyagi pont dinamikája (19-31.o.) Newton axiómái és a dinamika alapegyenlete a mozgásegyenletek analitikus és numerikus megoldása speciális erőtvények impulzustétel, munka, energia, teljesítmény</p>		2

<p>2, Felmérő dolgozat</p> <p>Pontrendszerek mechanikája (31-43.o.) A tömegközéppont (súlypont) az impulzus, impulzusnyomaték és tömegközéppont megmaradás tétele rugalmas és rugalmatlan ütközések változó tömegű rendszerek, a rakéta a szögsebesség, mint vektor, a Foucault inga</p> <p>A nehézségi erő és a gravitációs mező Kepler törvények Newton általános tömegvonzási törvény a nehézségi gyorsulás függése a földrajzi helytől és magasságtól</p> <p>Merev testek mechanikája (43-52.o.) Erőrendszerek redukálása egyensúlyi helyzetek és állásszilárdság a merev test haladó és forgó mozgása a tehetetlenségi nyomaték a pörgettyű a forgó és haladó mozgás összehasonlítása</p> <p>Szilárd testek rugalmasság, igénybevételek, méretezés</p> <p>Deformálható testek mechanikája Rezgések és hullámok (61-90.o.) harmonikus rezgőmozgás, a rezgések összetétele és felbontása csillapított rezgőmozgás, kényszerrezgések harmonikus rezgések összetétele és felbontása a hullámok típusai és jellemzői hullámok visszaverődése és törése, a Huygens-elv a hullámok matematikai leírása, a hullámegyenlet a sík és gömbhullámok differenciálegyenlete hullámok interferenciája, diffrakciója és polarizációja a doppler effektus a hangtan elemei</p>	<p>2</p>
<p>3, Felmérő dolgozat</p> <p>Folyadékok és gázok mechanikája (90-99.o.) a felhajtóerő, Archimedes törvénye ideális folyadék stacionárius áramlása, a Bernoulli-egyenlet valódi folyadékok áramlása, a Hagen-Poiseuille törvény közegellenállás, a Stokes törvény turbulens áramlás, a Reynolds szám</p> <p>A mechanikai jelenségek egymáshoz képest mozgó vonatkoztatási rendszerekben (52-61.o.) inerciarendszerek, Galilei transzformáció és a Galilei-féle relativitási elv általános eset, gyorsuló és forgó vonatkoztatási rendszerek tehetetlenségi erők, a centrifugális és a Coriolis erő a Foucault inga és az Eötvös effektus A speciális relativitáselmélet alapjai (181-193.o.) A hullámegyenlet és a Galilei transzformáció Michelson kísérlete az Einstein-féle relativitási elv a Lorentz transzformáció Lorentz-kontrakció és idődilatáció a sebességek relativisztikus összeadása relativisztikus tömeg és energia</p> <p>Termodinamika I. (125-140.o.) a hőmérséklet és mérése, a hőtágulás, hőmérsékleti skálák halmazállapot-változások gáztörvények, az ideális gáz állapotegyenlete hőmennyiség, fajhő, mólhő, hőkapacitás kalorimetria a termodinamika első főtétele: az energiamegmaradás törvénye a belső energia és az entalpia ideális gázok állapotváltozásai: izochor, izobár, izoterm, adiabatikus és politropikus változások, a Poisson formulák</p>	<p>2</p>

<p>4, Felmérő dolgozat</p> <p>Termodinamika II. (140-181.o)</p> <ul style="list-style-type: none"> a termodinamika második főtétele, a folyamatok iránya reverzibilis és irreverzibilis folyamatok a Carnot-körfolyamat a Clausius-féle egyenlőtlenség; az entrópia a termodinamika harmadik főtétele a molekuláris hőelmélet elemei a hőmérséklet kinetikai értelmezése az ekvipartíció tétele és a gázok belső energiája a termodinamikai valószínűség az entrópia és az irreverzibilitás statisztikus értelmezése a Maxwell-Boltzmann statisztika hőterjedés módjai <p>A hőmérsékleti sugárzás törvényei (203-205.o.)</p> <ul style="list-style-type: none"> A hőmérsékleti sugárzás energia-eloszlása A Stefan-Boltzmann és a Wien-féle eltolódási törvény <p>A nemhőmérsékleti sugárzás színképelemzés</p> <ul style="list-style-type: none"> a színképek osztályozása az atomi színképek keletkezése <p>Optika (99-125.o.)</p> <ul style="list-style-type: none"> az optika kialakulása és felosztása geometriai vagy sugároptika, a Fermat-elv fényvisszaverődés és fénytörés, a Snellius-Descartes törvény leképezés tükrökkel és lencsékkel, leképezési hibák A fény, mint elektromágneses hullám fényhullámok interferenciája, a Michelson-féle interferométer fényhullámok elhajlása, a Fresnel-zónák a fény polarizációja világítástechnikai és fotometriai alapfogalmak <p>Optika a gyakorlatban</p> <ul style="list-style-type: none"> Fényvezető szálak, üvegszál-optika, optikai adattárolók, a CD fizikája <p>Az elektrodinamika alapvető összefüggései (kiadott tananyag, E-Learning rendszerben)</p> <ul style="list-style-type: none"> Coulomb-törvény Maxwell egyenletek egyenáramú áramkörök váltakozó áramú áramkörök. Ohm-törvény, Kirchoff-törvények 	<p>2</p>
---	----------

<p>5. Felmérő dolgozat</p> <p>Az elektron és atomfizika alapjai (193-203.o.) az elemi töltéskvantum, az elektron töltött részecskék mozgása elektromos és mágneses mezőben az elektromágneses sugárzás kettős természete a fényelektromos jelenség a Compton-effektus nem hőmérsékleti sugárzás, atom és molekula színeképek</p> <p>Atommodellek, a Bohr-féle atommodell (209-216.o.) a kvantumszámok rendszere a Zeemann-effektus és az iránykvantálás az elektron spinje a Pauli-féle tilalmi elv és a periódusos rendszer felépítése</p> <p>Az elektromágneses sugárzás kettős természete (216-223.o.) a fényelektromos jelenség a Compton-effektus a Frank-Hertz kísérlet</p> <p>A kvantummechanika alapjai (223-235.o.) de Broglie-féle anyaghullámok a Schrödinger –egyenlet és megoldásai speciális potenciáalterek esetén a Heisenberg-féle határozatlansági relációk</p> <p>Szilárdtest-fizika I. (235-261.o.) a kristályok felépítése, szimmetriacsoportok szimmetriák és megmaradási törvények a kristályok termikus tulajdonságai, fononok kristályhibák a fémes vezetés klasszikus elmélete Hall-effektus</p> <p>Szilárdtest-fizika II. (261-289.o.) szupravezetés folyadékkristályok</p> <p>A kvantumelektronika alapjai az energiaszintek betöltöttsége populációinverzió, lézerek a pn-átmenet mágneses és ferroelektromos tulajdonságok</p>	2
<p>6. Atommagfizika (289-304.o.) az atommag felépítése tömeghiány és kötési energia magmodellek</p> <p>Magátalakulások (304-331.o.) radioaktivitás magfúzió és maghasadás dozimetriai alapfogalmak az atomreaktor részecskefizika</p> <p>Összefoglalás</p>	2
Félévközi követelmények	
Az előadások látogatása kötelező!	
<p>6. előadás Pótlás</p>	<p>A hallgató, aki nem érte el az előadásokon megírt felmérő dolgozatokon az elégséges eredményt, és hiányzás miatt nincs letiltva a kurzusról, a sikertelen dolgozatokat javíthatja. Az értékelési módszerek ugyanazok, mint a félév során.</p>
<p>A pótlás módja:</p>	<p>Írásbeli</p>
<p>Aláírás feltétele:</p>	<p>Előadások rendszeres látogatása, aktív részvétel, az évközi haladást ellenőrző felmérő dolgozatok legalább 40%-os teljesítése. A dolgozatok elméleti és számolási feladatokat is tartalmaznak és a tárgy tanulásával elsajátított komplex tudást kérnek számon. A hiányzások száma nem haladhatja meg a TVSz-ben meghatározott értéket (max.30%).</p>

A vizsga módja: Írásbeli. A vizsga két részből tevődik össze: elméleti kérdések megválaszolásából és példamegoldásból. Ha bármelyik összetevő elégtelen, a vizsga sikertelennek minősül.

Irodalom:	
Kötelező:	Az előadások és a gyakorlatok tananyaga. https://elearning.uni-obuda.hu/ Tankönyv: [1] Balázs Zoltán – Dr. Sebestyén Dorotta: Fizika OE KVK 2065. Budapest, 2011. Feladatgyűjtemény: [2] Lőkös-Mayer-dr. Sebestyén-Tóthné: Fizika példatár KKM-F-1148
Ajánlott:	Angol nyelvű irodalom: [3] Freedman, Roger A. <i>Sears and Zemansky's university physics with modern physics</i> . Pearson education, 2015. [4] Serway: <i>Physics for Scientists and Engineers</i> (Saunders College Publishing) Magyar nyelvű irodalom: [5] Holics László: Fizika [6] Feynman-Leighton-Sands: <i>Mai Fizika sorozat (1-10)</i> [7] Dér – Radnai – Soós: <i>Fizikai Feladatok 1. és 2. kötet</i> [8] Hevesi Imre – Szatmári Sándor: <i>Bevezetés az atomfizikába</i> [9] Budó Ágoston: <i>Kísérleti fizika I. és II.</i> [10] Simonyi Károly: <i>A fizika kultúrtörténete</i> [11] Simonyi Károly: <i>Villamosságtan</i> [12] Gamow G.: <i>A fizika története</i> [13] Kiss Dezső - Horváth Ákos - Kiss Ádám: <i>Kísérleti Atomfizika</i> [14] Hudson-Nelson <i>Útban a modern fizikához (LSI Oktatóközpont)</i>

Érvényes: 2017.februártól visszavonásig